

Hofors Kommun

**Policydokument
för Hofors kommun
och kommunens helägda bolag**

Mutor/Bestickning

Jäv

Förmåner

Gåvor

och

Representation

144. Björn

<u>Innehållsförteckning</u>	1
Bakgrund	2
Olika regelsystem mot otillbörliga förmåner.....	2
Lagtexter.....	2
Korruptionsbestämmelser	3
Definitioner	4
Mutor	4
Bestickning	4
Exempel på domar avseende mutbrott och bestickning	4
Förmåner	5
Tillbörliga förmåner	6
Icke tillbörliga förmåner	6
Villkorat tillbörliga förmåner	6
Vanliga typer av villkorat tillbörliga förmåner	7
Kommunens policy för mutor, bestickning och förmåner.....	7
Kommunens regler för gåvor till anställda samt representation.....	8
Skriften "OM MUTOR OCH JÄV" <u>Bilaga 1</u>	9
Källförteckning	14

1111. 25. 11. 2011

Bakgrund

Sveriges Kommuner och Landsting, Avdelningen för juridik, och Finansdepartementet, Enheten för statlig arbetsgivarpolitik (ESA), har i ett samarbete tagit fram en skrift som behandlar frågor om mutor och jäv. Den vänder sig till förtroendevalda och anställda i kommuner och landsting samt anställda vid statliga myndigheter. Syftet med skriften är att påminna om olika risker för korruption och jäv, att erbjuda en enkel översikt över gällande regelsystem och att ge ett underlag för arbetsplatsdiskussioner i dessa frågor.

Bakgrunden till skriften är det angelägna i att återkommande påminna de förtroendevalda och offentligt anställda i offentlig verksamhet om vikten av att iakttäta stor försiktighet i alla sammanhang där muta/bestickning eller jäv kan misstänkas. Detta är första gången det sker samlat över hela den offentliga sektorn.

Styrelserna för Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet godkände utformningen av skriften "OM MUTOR OCH JÄV – en vägledning för offentligt anställda" genom beslut i ärendet 7 april 2006 och uppdrog åt Sveriges Kommuner och Landsting att verka för att samtliga medlemmar skall tillämpa vad som anges i skriften vid framtagandet av egen vägledning om mutor och jäv eller fatta beslut om att anta skriften som sin egen vägledning.

Skriften bifogas som bilaga 1 till detta dokument.

Olika regelsystem för ingripande mot otillbörliga förmåner

- Brottsbalken
- Marknadsföringslagen
- Inkomstskattelagen
- Branschföreskrifter/rekommendationer
- Föreskrifter/rekommendationer inom enskilda myndigheter och företag

Lagtexter

Bestickning

BrB 17 kap. 7 §

Den som till arbetstagare eller annan som avses i 20 kap. 2 § lämnar, utlovar eller erbjuder, för denne själv eller för annan, muta eller annan otillbörlig belöning för tjänsteutövningen, döms för bestickning till böter eller fängelse i högst två år.

Är brottet grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Lag (2004:404).

BrB 17 kap. 17 §

I vissa fall av bestickning får åklagare väcka åtal endast om brottet anges till åtal av arbets- eller uppdragsgivaren till den som utsatts för bestickningen eller om åtal är påkallat från allmän synpunkt. Detta gäller om bestickning skett i förhållande till någon som

1. inte är arbetstagare hos staten eller hos kommun,
2. inte omfattas av 20 kap. 2 § andra stycket 1-4, 8 eller 9 och
3. inte är främmande stats minister eller ledamot av främmande stats lagstiftande församling.

Lag (2004:404).

Mutbrott

BrB 20 kap. 2 §

Arbetstagare som, för sig själv eller för annan, tar emot, låter åt sig utlova eller begär muta eller annan otillbörlig belöning för sin tjänsteutövning, döms för mutbrott till böter eller fängelse i högst två år. Detsamma skall gälla, om arbetstagaren begått gärningen innan han erhöll anställningen eller efter det han slutat densamma. Är brottet grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vad i första stycket sägs om arbetstagare skall också tillämpas på

1. ledamot av styrelse, verk, nämnd, kommitté, eller annan sådan myndighet som hör till staten eller till kommun, landsting eller kommunalförbund,
 2. den som utöver uppdrag som är reglerat i författning,
 3. den som omfattas av lagen (1994:1811) om disciplinansvar inom totalförsvaret, m.m. eller annan som fullgör lagstadgad tjänsteplikt,
 4. den som utan att inneha anställning eller uppdrag som nu har sagts utöver myndighet, 2006-06-02 2 (2)
 5. den som i annat fall än som avses i 1-4 på grund av förtroendeställning fått till uppgift att för någon annan,
 - a) sköta en rättslig eller ekonomisk angelägenhet,
 - b) genomföra en vetenskaplig eller motsvarande utredning,
 - c) självständigt sköta en kvalificerad teknisk uppgift, eller
 - d) övervaka utförandet av en sådan uppgift som anges i a, b eller c,
 6. främmande stats minister, ledamot av främmande stats lagstiftande församling eller ledamot av främmande stats organ motsvarande dem som avses i 1,
 7. någon som, utan att inneha anställning eller uppdrag som nu församling i mellanstatlig eller överstatlig organisation har sagts, utövar främmande stats myndighet eller utländskt skiljemannauppdrag,
 8. ledamot av kontrollorgan, beslutande organ eller parlamentarisk där Sverige är medlem, och
 9. domare eller annan funktionär i internationell domstol vars domsrätt Sverige godtar.
- Lag (2004:785).

BrB 20 kap. 5 §

Åklagare får, utan hinder av vad som annars är föreskrivet, åtala brott varigenom arbetstagare hos staten eller hos kommun eller annan som avses i 2 § andra stycket 1-4 har åsidosatt vad som åligger honom i utövningen av anställningen eller uppdraget.

Utän hinder av bestämmelserna i första stycket skall dock gälla

1. vad som i denna balk föreskrivs om att åtal inte får ske utan förordnande av regeringen eller den regeringen har bemyndigat och
2. vad som i annan lag eller författning är föreskrivet om åtal för gärning, för vilken straff är stadgat endast om den förövas av innehavare av anställning eller uppdrag som avses i första stycket.

Har mutbrott begåtts av någon som inte omfattas av första stycket eller av 2 § andra stycket 8 eller 9 och inte är främmande stats minister eller ledamot av främmande stats lagstiftande församling, får åklagare väcka åtal endast om brottet anges till åtal av arbets- eller uppdragsgivaren eller om åtal är på kallat från allmän synpunkt. Om det inte finns särskilda bestämmelser för ett visst fall, får åklagare åtala brott mot sådan tystnadsplikt som gäller till förmån för enskild målsägande endast om denne anger brottet till åtal eller åtal är på kallat från allmän synpunkt. Om åtal för brott som i utövningen av tjänsten eller uppdraget begåtts av riksdagsledamot, statsråd, justitieråd, regeringsråd eller innehavare av tjänst eller uppdrag hos riksdagen eller dess organ gälla särskilda bestämmelser.

Lag (2004:404).

Korruptionsbestämmelser

BrB 17 kap 7 § Bestickning

(avser GIVAREN)

BrB 20 kap 2 § Mutbrott

(avser MOTTAGAREN)

MFL §§ 4 och 14 Otillbörlig marknadsföring

(marknadsföringskorruption)

HL. BJ. AW. JB

Definitioner

Anställd:	Anställda av alla kategorier och på alla nivåer i organisationen.
Huvudman:	Organisation med en eller flera anställda. I vårt fall Hofors kommun med tillhörande helägda kommunala bolag.
Attitydpåverkande förmån:	Förmån som normalt är ägnad att enbart fungera allmänt relationsfrämjande men INTE ägnad att påverka vare sig beslut eller beteenden.
Besluts- och beteendepåverkande förmån:	Förmån som medför eller är ÄGNAD att medföra risk för besluts- eller beteendepåverkan.

Mutor

Det kan vara en MUTA:

- när Du låter Dig bjudas
- när Du tar emot en present eller vinst
- när Du tar emot fördelaktiga rabatter
- när Du låter en leverantör utföra tjänster åt Dig privat
- när Du tackar ja till en resa

Om Du inte tackar NEJ i tid och avböjer en sådan förmån kan det innebära **MUTBROTT**.

Bestickning

Det kan vara BESTICKNING:

- när Du vill visa gästfrihet
- när Du vill vara generös
- när Du vill vara hygglig
- när Du erbjuder någon en studie- eller PR-resa

När Du vidtar säljfrämjande åtgärder kan det vara **KORRUPTIV MARKNADSFÖRING**.

Ansvar för mutbrott och bestickning kan krävas ut av vilken fysisk person som helst som är arbetstagare i offentlig eller privat tjänst.

Exempel på domar avseende mutbrott och bestickning

Ex 1: En person dömdes för att han dagen efter sin avgång från tjänsten som trädgårdsmästare hos kommunen tagit emot 1 500 kronor som gåva från en av kommunens leverantörer.

Handwritten signature: M.H. Björk

Ex 2: En hälsovårdsinspektör krävde 5 000 kronor av en restaurangägare för att utfärda intyg om godkännande av lokalerna. Han dömdes för mutbrott.

Ex 3: En kommunal trafikchef deltog under sin semester i en resa till Ungern. Resan betalades av ett svenskt och ett ungerskt bolag. Resan bedömdes av domstolen huvudsakligen som en nöjesresa. Trafikchefen dömdes för mutbrott och den svenska bolagsdirektören för bestickning.

Ex 4: En tjänsteman i Naturvårdsverket fick en flaska whisky och en flaska konjak i 50-årspresent av ett företag som tillverkade kemiska bekämpningsmedel. Gåvan ansågs vara otillbörlig, eftersom tjänstemannen hade visst inflytande över beslut som rörde inköp från företaget i fråga. Han dömdes för mutbrott.

Ex 5: Två tullassistenter lät sig bjudas av stewarden på en färja. Man fick mat och öl samt fick lov att handla obeskattade varor. Tullassistenterna dömdes för mutbrott och stewarden för bestickning.

Ex 6: En tjänsteman på kommunens fastighetskontor hade som uppgift att lämna fastighetsägare råd och anvisningar om möjligheterna att få statliga lån för bl.a. ombyggnationer, granska låneansökningar och yttra sig till länsbostadsnämnden. Efter att ha låtit den sökande förstå att en snabbare och problemfri handläggning kunde ordnas, så mottog han en ersättning av lånsökande för att upprätta handlingarna. Han dömdes för mutbrott och tjänstefel.

Ex 7: En byråchef vid Invandrarverket och hans sekreterare fick vid två tillfällen presenter av statslösa invandrare. Det rörde sig om olika prydnadsföremål till några hundra kronors värde. Trots att sekreteraren måste ha blivit starkt påverkad av att hennes chef tog emot gåvorna så dömdes hon liksom chefen för mutbrott.

Förmåner

Huvudregel:

- alla förmåner är skattepliktiga

Enligt 11 kap. 11 § inkomstskattelagen, IL, (1999:1229) ska personalvårdsförmåner inte tas upp till beskattning. Med personalvårdsförmåner avses förmåner av mindre värde och som riktar sig till hela personalen.

Således är följande förmåner skattefria:

- personalvårdsförmåner såsom t.ex. motion och annan friskvård
- fri gruppliv- eller gruppsjukförsäkring
- skyddskläder
- flyttningersättning
- utbildning vid omstrukturering

MM. Bj. M. JB

Tillbörliga förmåner

Följande förmåner kan anses som accepterade d.v.s. tillbörliga:

- arbetsmåltider av vardaglig karaktär
- uppvaktningar på jämna födelsedagar och andra personliga bemarkelsedagar eller vid sjukdom, förutsatt att de är måttfulla med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet
- mindre varuprov, överlämnade i samband med företagsbesök eller vid jämförliga arrangemang
- prydnadsföremål som saknar nämnvärt marknadsvärde och jämförliga måttfulla minnesgåvor till gäster, t.ex. vid jubileer eller liknande

Icke tillbörliga förmåner

Följande förmåner får under inga förhållande förekomma:

- penninggåvor i kontanter eller annan form, t.ex. värdepapper och andra andels- eller fordringsbevis
- penninglån, d.v.s. lån som inte beviljas i yrkesmässig lånerörelse på marknadsmässiga villkor eller som ges på särskilt gynnsamma villkor
- borgensåtaganden eller skuldtäckning
- eftergifter av köpeskilling eller fordran, amortering eller ränta
- dolda, d.v.s. av den anställdes huvudman ej godkända eller icke reguljära inköpsrabatter eller provisions- och bonusarrangemang
- sidoleveranser av varor eller tjänster från huvudmannens leverantör, t.ex. byggmaterial eller transport- och hantverkstjänster
- förfogande över fordon, båt eller fritidsbostad för privat bruk
- helt eller delvis betalda nöjesresor eller semestervistelser

Villkorat tillbörliga förmåner

Flertalet förmåner som används av företagen på den svenska marknaden är "villkorat tillbörliga", d.v.s. de kan antingen vara enbart attitydpåverkande eller också besluts- eller beteendepåverkande.

146. Bg Min JB

Grundläggande och absolut är kravet på öppenhet !

Det innebär att ett förmånsutbud i regel ska riktas direkt till huvudmannen eller vara godkänt av denne och förenligt med dennes etablerade policy i fråga om förmåner.

Ett andra grundläggande kriterium är **kravet på måttfullhet**, vilket innebär att förmånen, med hänsyn till ekonomiskt värde och attraktivitet för den anställda endast framstår som **attitydpåverkande**.

Vanliga typer av villkorat tillbörliga förmåner

Följande förmåner anses som tillbörliga om de uppfyller kraven på öppenhet, måttfullhet och framstår som enbart attitydpåverkande:

- studieresor, kurser, seminarier, studiebesök och andra utbildningsarrangemang för personal under förutsättning att utbildnings-/informationsmomentet helt dominerar och att inbjudan riktats till huvudmannen och denne valt ut den eller de personer som deltar för dennes räkning och för sin del godtagit eventuella kringarrangemang
- festarrangemang, banketter och minnesgåvor till inbjudna gäster, under förutsättning att åtgärderna är måttfulla och i linje med organisationens policy
- representationsmåltider av god klass med avseende på mat och dryck i den mån det är fråga om enstaka tillfällen. Under en inte alltför kort tidsrymd bör detta inte gälla samma anställd
- inbjudningar till kulturella eller sportsliga arrangemang under förutsättning att inbjudan riktats till huvudmannen och inte till viss anställd
- gåvor, som med hänsyn till art och ekonomiskt värde och omständigheterna i övrigt är måttfulla

Kommunens policy för mutor/bestickning, jäv och förmåner

Ovanstående regler samt vägledning enligt bilaga 1 för mutor/bestickning, jäv, tillbörliga och icke tillbörliga förmåner ska gälla för all anställd personal inom Hofors kommun och kommunens helägda bolag.

14.11.2014 Björn Axel

Kommunens regler för gåvor till anställda samt representation

Gåvor:

Enligt 11 kap. 14 § inkomstskattelagen, IL, (1999:1229) är följande gåvor till anställda skattefria:

- **gåva**, som under ett verksamhetsår inte överstiga ett värde, motsvarande skatteverkets nivå för skattefria gåvor. (För 2006 är denna nivå max 400 kr)
- **jubileumsgåva**, (För 2006 är denna nivå max 1 200 kr)
Med "jubileumsgåva" avses gåva till anställd när företaget firar 25-, 50-, 75- eller 100-årsjubileum etc. (32 § 3d mom. punkt 2 KL)
- **minnesgåva**, (För 2006 är denna nivå max 10 000 kr)
Med "minnesgåva" avses gåva av minneskaraktär som lämnas till anställd vid särskild högtidsdag (t.ex. den anställdes 50-årsdag), efter längre tids anställning (25 år eller mer) eller vid anställningens upphörande. (32 § 3d mom. punkt 3 KL)

Alla andra gåvor är skattepliktiga.

Representation:

Skatteverkets regler säger att kostnad för lunch, middag eller supé i samband med representation får uppgå till högst 90 kronor + moms per person och tillfälle för att vara avdragsgill för företaget.

Även om det gäller representation vid jubileum eller med utomnordiska gäster får man inte göra högre avdrag. (Vin och sprit får ingå i beloppet om detta är vedertaget)

Om representationen sker vid andra måltider än lunch, middag eller supé får avdrag göras med högst 60 kronor + moms per person och tillfälle.

Representation i form av till exempel teaterbiljetter eller greenfee vid golfspel får uppgå till högst 180 kronor + moms per person och tillfälle.

Vid representation med egna anställda, så kallad intern representation vid till exempel arbetslunch, gäller samma beloppsramar som vid extern representation.

Representationsredovisning med deltagarnas namn, företag, datum, plats och syfte samt representationsutlägg ska ske på lämpligt sätt.

Kvitton och eventuella "slippar" ska bifogas.

Ersättningen sätts in på kontohavarens konto i samband med löneutbetalning.

